

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

AZ INTEGRÁLT ÜLTETVÉNY CÉLPROGRAMBAN FOLYÓ ALMATERMELÉS JÖVEDELMEZŐSÉGE

FODOR ATTILA

Kulcsszavak: jövedelem, költségek, alma, agrár-környezetgazdálkodás, fenntartható gazdálkodás.

ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az agrár-környezetgazdálkodási programoknak köszönhetően az almatermelő jelentős többlettámogatáshoz (388,24 €/ha-hoz) juthat, amennyiben vállalja a jogszabályokban (150/2004. FVM rendelet és módosításai) előírt feltételek teljesítését. Az előírásoknak való megfelelés azonban többletköltségeket is ró a gazdálkodókra, mint például a talajvizsgálat költsége, előrejelzési költségek, és megnő az élőmunka iránti igény is. Érdekes tehát megvizsgálni, hogy ez mindösszesen mekkora költséghányadot jelent, és hogyan aránylik a támogatási összeghez, mivel a fenntartható- és a környezetkímélő gazdálkodást célzó támogatást csak akkor fogja igénybe venni és hasznosítani a szektor a közeljövőben (2007-2014), ha ezt gazdaságilag is megtérülőnek ítélik a termelők.

Vizsgálataim szerint a hektáronkénti többletköltség 26 283 Ft, ugyanakkor 97 740 Ft támogatás nyerhető el. Ennek különbsége fordítható például az előrejelzési eszközök fejlesztésére, vagy szakember foglalkoztatásának költségkiegészítésére, vagy általában a fenntartható fejlődés meghonosodására, továbbá származékos előnyök elérésére.

A programban való részvétel miatt termésveszteség nem várható, ahogy számottevő minőségromlás sem, ugyanakkor a vevők termék iránti bizalma nő, s ha az integrált termelés mód deklarált, a piacképesség is javul.

A VIZSGÁLAT CÉLJA, ANYAGA ÉS MÓDSZERE

A jövedelem számításához a 150/2004. FVM rendelet által meghatározott hektáronkénti összeget, valamint az MNB aktuális euró-forint középárfolyamát vettem figyelembe (1 € = 251,75 Ft), a költségek meghatározásánál a rovar-előrejelzés esetében a hazánkban széleskörűen használt hazai fejlesztésű és gyártású szexferomon csapdák 2007-es árait, a talajvizsgálat esetén egy hazai hatósági laboratórium vizsgálati díjtételeit, az élő munkaerő igény felmérésekor

egy 6,5 ha-on almát termelő rábaközi almaültetvény tulajdonosával készített mélyinterjú eredményeit vettem alapul.

EREDMÉNYEK

Az előrejelzés költsége. A növényvédező szakemberek a gomba kórokozók epidemia viszonyainak ismeretében prognosztizálhatják a járványhelyzetet, amely eredményt egy szolgáltató által kiadott (webes, SMS-es) előrejelzési információval alátámaszthatják, módosíthatják, vagy elvethetik. Ez sok esetben ingyenes, és ez az előrejelzési forma is

elégséges a későbbi peszticides védekezés alátámasztására. Az üzemi előrejelző munkát egy készülék (pl. METOS MIDI, -COMPACT, LUFT HP 100) megvásárlásával maga a termelő is elvégezheti, mivel több kidolgozott szoftver is rendelkezésére áll az almatermelőknek. A berendezés használata nagyban segíti a munkát, mivel pontos előrejelzés csak a mikrokörnyezet adatainak figyelembevételével történhet. Ennek beszerzése költséges (1-1,5 M Ft), de több év támogatási összegéből kigazdálkodható.

A gyomok esetében is létezik előrejelzés, melynek alapján indokolt lehet, később pedig igazolható is a herbicides védekezés. Gyomszabályozási feladat elvégzése előtt gyomfelvételezést kell alkalmazni, melyek közül legelterjedtebb a Balázs-Ujvárosi módszer, mely ugyan szubjektív becslési elemeket tartalmaz, de igazoltan reprezentatív, és az elkészült gyomfelvételezési eredménnyel dokumentálható az előrejelzés. Ennek többletköltsége nincs, és félhektáronként elégséges egy felvételezést eszközölni.

A rovarkártevők előrejelzése szexferomon-csapdák segítségével tökéletesen megvalósítható (2. táblázat). A táblázatban szereplő károsítók természetesen nem minden ültetvényben károsítanak. Ez függ az ültetvény korától, fekvésétől, kitettségétől stb. Meg kell említeni, hogy az előrejelzés figyelembevételével – évjárártól függően – több peszticides kezelés elhagyható, tehát megspórolható a növényvédő szer és annak kijuttatási költsége.

A „zöld és sárga” besorolású peszticidek többletköltsége. Vizsgálataim igazolták saját tapasztalataimat, miszerint a célprogramban felhasználható növényvédő szerek legalább olyan hatékonyak, mint a tiltottak, és nem drágább a beszerzésük sem.

A teljes körű talajvizsgálat többletköltsége. A talajvizsgálat költsége függ attól, hogy a talajmintavételt és a táp-

anyagpótlási tervet az érintett végzi, illetve készíti, vagy szakembert kér fel. Általában a termelő a mintavételezést maga végzi, mivel nem nagy területről van szó, a tápanyagpótlási terv készítésére pedig talajlabort vagy szaktanácsadót kér fel. Vizsgálatomban a talajvizsgálat és a tápanyag visszapótlási terv költségével számoltam, melyet elosztottam a jogszabályban előírt 5 éves periódussal, mert ilyen időközönként kell új talajvizsgálatot végrehajtani és 5 hektárral, melyet egy minta reprezentál.

A többlet élőmunka igény. A zöldmunkákat, áttelelő fertőzési források eltávolítását a helyes gazdálkodási gyakorlatnak megfelelően alapvetően illene elvégezni. Ezek a költségek egyébként nehezen körvonalazhatóak, mivel tekintetbe kell venni az ültetvény méretét, kisebb üzemméretnél a tulajdonos munkában való részvételét, a környéken fellelhető munkaerő munkabírását, szorgalmát, az erre a célra szánható összeget, és elsősorban az adott év klimatikus viszonyait. 6,5 ha üzemméret esetén a feladatok 2-3 héten keresztül 2-6 alkalmi („kékkönyves”) munkavállaló alkalmazását követelik meg, de a támogatási összeg mértéke megengedi egy teljes munkaidőben dolgozó kertész foglalkoztatását is (ez évente 1 924 200 Ft kiadást jelentene a munkaadó számára).

A számításban egy átlagos év munkaerőigényét vettem alapul, tehát 4 fő alkalmi munkavállaló foglalkoztatását 2 héten keresztül. Ez mintegy 112 000 Ft-ot tesz ki a közteherjegy megvásárlásával együtt.

A fenti költségek összevetését a 3. táblázat és az 1. ábra tartalmazza.

Vizsgálataimat próbáltam oly módon irányítani és végezni, hogy általánosan hasznosítható eredményekhez jussak. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy a költségösszetétel – elsősorban üzemmérettől függően – változhat. E tekintetben

döntő befolyásoló tényező a munkaerő-igény, és a rovarcsapda beszerzés, mivel ez utóbbi nagy területtartományban (0,5 ha-tól) állandó költségnak is tekinthető, mert ugyanannyi eszközt kell beszerezni

a támogatott terület méretétől függetlenül. A végkövetkeztetésen ez azonban alapvetően nem változtat, mivel a költségek szélsőséges esetben sem érik el a többlettámogatás összegét.

1. táblázat

A célprogram jövedelme

(M. e.: Ft)

Megnevezés	A vizsgált üzemben (6,5 ha területen)	Fajlagosan (1 hektárra vetítve)
Támogatási összeg	635 310	97 740
Költségek	170 836	26 283
Jövedelem	464 474	71 457

Forrás: saját vizsgálat, 2007

2. táblázat

Az előrejelzés költségei
(szükséges szexferomon-csapda beszerzés)

Károsító	Szükséges egység- csomag (db)	Nettó ár (Ft)	Ár összesen (Ft)
Almafa szitkár	2	2 200	4 400
Almailonca	2	1 600	3 200
Almalevél aknázómoly	3	1 600	4 800
Almalevél sátorosmoly	3	1 600	4 800
Almalevél tarkamoly	2	2 400	4 800
Almalevél törpemoly	3	4 000	12 000
Alma magmoly	2	1 600	3 200
Almamoly	2	1 600	3 200
Bundásbogár	1	2 200	2 200
Levéltetű	3	2 200	6 600
Lombosfa fehérmoly	3	1 600	4 800
Mindösszesen			54 000

Forrás: saját vizsgálat, 2007

3. táblázat

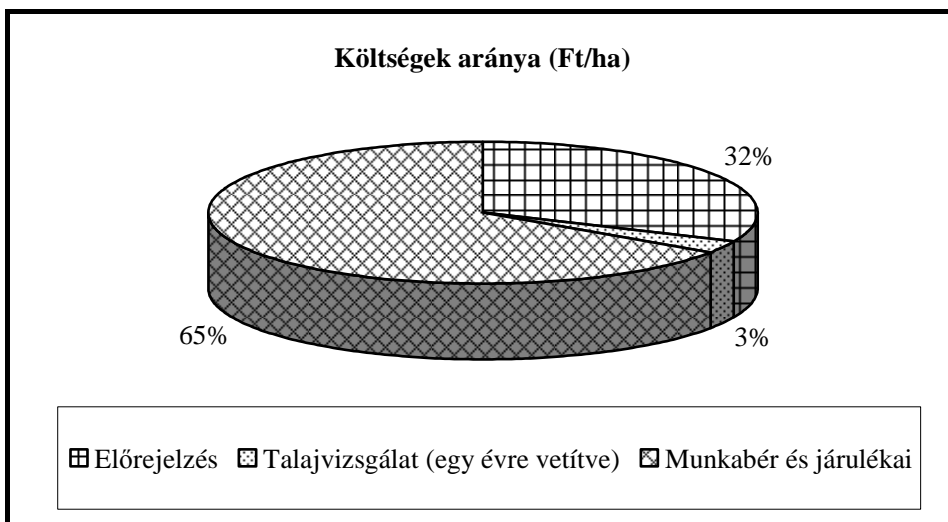
Az integrált ültetvény célprogram előírásainak többletköltségei

Költség megnevezése	Költségek 6,5 ha területen (Ft)	Költségek hektáronkénti mértéke (Ft/ha)
Előrejelzés	54 000	8 308
Talajvizsgálat (egy évre vetítve)	4 836	744
Munkabér és járulékai	112 000	17 231
Összesen	170 836	26 283

Forrás: saját vizsgálat, 2007

1. ábra

Az integrált ültetvény célprogram előírásainak többletköltségei

Forrás: saját vizsgálat, 2007

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

(1) 150/2004. FVM rendelet